

MASA ROTUNDA “PROVOCĂRI ALE REGIONALIZĂRII ROMÂNIEI”

- 27 aprilie 2013, Galați -

Cu prilejul celei de-a 9-a Conferințe Internaționale a Asociației Române de Științe Regionale, ce a avut loc în perioada 26-27 aprilie 2013 la Universitatea “Danubius din Galați, a fost organizată masa rotundă cu tema “Provocări ale regionalizării României”. Keynote speaker a fost conf.dr.arh. Gabriel Pascariu, U.A.U. “Ion Mincu” București, iar din panel au făcut parte: prof.dr. Dorel Ailenei, ASE București, prof.dr. Romeo Ionescu – Universitatea “Danubius” Galați, dr. Carmen Păuna, Institutul de Prognoză Economică, Academia Română, dr. Victor Platon, Institutul de Economie Națională, Academia Română, Claudia Ionescu, director adjunct – ADR București-Ilfov, conf.dr. Gabriela Marchis, Universitatea “Danubius” Galați. De asemenea, dintre oaspeții străini prezenți la conferință au participat la discuții dr. Maciej Turala, University of Lodz, Polonia, secretarul Asociației Europene de Științe Regionale, Fredrik Rakar, Deputy Director, Malmo Region și Pontus Tallberg, coordonator al Trend Analysis at Region Skåne, Suedia. Dezbaterile au fost moderate de prof.dr. Daniela-Luminița Constantin, ASE București, președintele Asociației Române de Științe Regionale.

În prezentarea sa, Gabriel Pascariu s-a referit într-o primă parte la schimbările și evoluțiile în organizarea administrativ-teritorială a României, după 1918, subliniind momentele în care au existat anumite formule de regionalizare precum "directoratele" din 1929 – 1931, "țările" de la sfârșitul deceniului al 4-lea sau regiunile organizate după modelul sovietic din perioada 1950-1968. Procesul de formare a regiunilor de dezvoltare din perioada 1996-1999 a fost descris de asemenea, fiind prezentate criteriile care au fost luate în considerare în acel moment. A fost totodată evidențiat rolul "Cartei Verzi a politicii de dezvoltare regională", adoptată în 1997, ca document care a fundamentat întregul demers.

În a 2-a parte a prezentării, a fost abordat contextul actual în care are loc procesul de regionalizare fiind precizate:

- a. obiectivele majore precum dezvoltarea echilibrată, o mai eficientă planificare și guvernare teritorială, dezvoltarea unei solidarități teritoriale etc.;
- b. criteriile principale care sunt luate în considerare în prezent (spațiale, funcționale, economice etc.);

c. posibilele probleme și riscuri ale regionalizării.

În final, vorbitorul a propus participanților patru teme de discuție, referitoare la:

- a. Cum apreciați necesitatea regionalizării în România? (ce avantaje / dezavantaje vedeți?)
- b. Care sunt modelele de regionalizare pe care le considerați potrivite pentru România?
- c. În ce măsură credeți că regionalizarea poate aduce un plus de competitivitate României?
- d. Care ar fi prioritățile politicii de dezvoltare regională pentru etapa 2014-2020?

În sinteză, participanții la dezbateri au subliniat următoarele idei, puncte de vedere și propuneri:

Dimensiuni ale regionalizării

Procesul de regionalizare are două dimensiuni: una economico-socială și alta politico-administrativă. În primele faze ale fundamentării regionalizării acestea trebuie tratate separat, independent, apoi aduse împreună, în cadrul unor discuții comune. (D. Ailenei)

Consensul politic trebuie să se realizeze dincolo de interesele individuale și de grup. (D. Ailenei)

Dezbaterile publice, prin amploarea lor pot induce zgomot, redundanță. De aceea este necesară, înainte de toate, implicarea specialiștilor – nu numai din domeniul economiei, geografiei, planificării regionale, sociologiei etc. ci și al științelor politice și administrative. (D. Ailenei)

Configurația teritorială la nivel NUTS 2

A fost subliniată importanța Cartei Verzi (Green Paper) din anul 1997 pentru fundamentarea, configurarea structurii teritoriale la nivelul NUTS 2 în România. În prezent trebuie să gândim “beyond the Green Paper”: prioritatea nu este atât de a redefini conturul celor opt regiuni cât de a stabili competențe administrative pentru acestea, de a le acorda puterea necesară pentru implementarea cu succes a politicii regionale. Este necesar un nou mod de a gândi, inovativ, care să marcheze schimbări de mentalitate în ceea ce privește cadrul administrativ-instituțional de concepere și implementare a politicii regionale. (C. Păuna)

Actualizarea viziunii Green Paper. (C. Păuna)

Luarea în considerare a noilor realități, a noilor tehnologii. (C. Ionescu)

Sensul, înțelesul noțiunii de regionalizare: descentralizarea la nivel regional. (C. Păuna)

Semnificația criteriului funcționalității

Activitățile economico-sociale au o dimensiune spațială clar definită. De aceea este nevoie de instrumente administrative adecvate *spațiului* în care au loc aceste activități. Trebuie stabilite competențe, responsabilități specifice diferitelor activități care să reflecte, să răspundă cerințelor privind asigurarea *funcționalității* zonelor în care acestea se desfășoară. (M. Turala, Polonia)

Criteriul identității cultural-istorice trebuie el însuși să fie luat în considerare nu în sine, ci în legătură cu influența pe care o are asupra funcționalității. Este un factor suport (M. Turala, Polonia)

Implicații ale reconfigurării structurii teritoriale la nivelul NUTS 2

Dacă acum s-ar trece la o nouă configurare a structurii teritoriale NUTS 2, având în vedere regula $n+2$ ($n+3$), în primii ani ai noii perioade de programare 2014-2020 s-ar lucra în paralel cu două sisteme de management al programelor operaționale – structuri instituționale, autorități, ceea ce ar induce dificultăți, întâzieri suplimentare în absorbția fondurilor europene. (C. Păuna)

În loc de reconfigurarea structurii teritoriale este mai indicată redefinirea competențelor, a modului de utilizare a resurselor astfel încât să fie asigurată o capacitate echivalentă de dezvoltare ("equal capacity of growth"). (M. Turala, Polonia)

Modele de regionalizare

Institutul pentru Politici Publice - șase modele teoretice de regionalizare. (C. Păuna)

Este necesară corecta stabilire a ierarhiei de centre urbane și abordarea funcționalității în relație cu structura și rețeaua de centre urbane. (D. Ailenei)

Critica celor 8 regiuni nu este însoțită de propuneri bine fundamentate. Modificarea actualului decupaj poate avea implicații foarte mari. (V. Platon)

Există regiuni bipolare sau monopolare. (V. Platon)

Regiunea Sud-Est nu este funcțională: de ce Buzău, de ce Vrancea și nu Ialomița sau Călărași care sunt mai legate de Constanța? (V. Ionescu)

Actuala structură NUTS 2 (1998) a avut în vedere și criteriul complementarității resurselor. Ialomița și Călărași sunt puternic polarizate de București în jumătatea lor vestică. (G. Pascariu)

În Suedia rolul principală funcție a regiunilor este legată de serviciile de sănătate. În prezent se pun în discuție competențele și rolul regiunilor. (F. Rakar, Suedia)

Problema configurării "capital region" are implicații practice evidente: dacă se păstrează așa cum este acum – va intra în categoria "developed regions"; dacă se asociază cu Sud-Muntenia în cea de "less developed regions" și va avea un regim de co-finanțare

diferit. Depinde deci, ce urmărim în materie de accesare a fondurilor europene (“a matter of choice”) - v. exemplul Varșoviei. (M. Turala, Polonia)

Politica regională

Dezvoltarea regională echilibrată implică capacități egale de dezvoltare → regiunile reprezintă cea mai bună platformă pentru stimularea dezvoltării regionale. Comparațiile bogată-săracă; bogată-bogată; săracă-săracă sunt irelevante. (M. Turala, Polonia)

Nu putem pune semnul egalității între Programul Operațional Regional și politica de dezvoltare regională – platforma pentru dezvoltare regională constă în “a avea bani”. Chiar și fără bani, avem planuri. (V. Platon)

Ce se întâmplă însă dacă avem bani dar nu avem capacitatea de a-i cheltui? E nevoie de competențe reale, de descentralizarea responsabilităților. Altfel se creează structuri artificiale doar pentru scopuri legate de politica UE (fonduri, statistici etc.) (M. Turala).

România, în prezent, implementează prin POR o politică regională a UE și nu una proprie, bine definită. (G.Pascariu)

Considerații finale

Este recomandabilă elaborarea mai multor scenarii privind regionalizarea, cu precizarea consecințelor fiecărei variante în parte. (G. Marchis)

Este necesară o analiză de tip cost-beneficiu a regionalizării. (C. Păuna)

În ciuda pasiunilor pe care le generează dezbaterile pe tema regionalizării, trebuie avut în vedere că schimbări vor fi posibile și după ce o decizie va fi luată – ajustări ulterioare, în funcție de rezultate. (F. Rakar, Suedia)

Prof.dr. Daniela-Luminița Constantin

Conf.dr. Gabriel Pascariu